

OPGAVESÆT TIL DANSK

SÆT 7/10

REALKOMPETENCEVURDERING
TIL PÆDAGOGUDDANNELSEN

På de næste sider finder du to tekster:

- Morten Nielsen: *SKÆBNE* (1944)
- Politiken/Z. Sekjær: *Teenagere frygter at blive stemt ud* (maj 2010)

Læs først de to tekster.

Herefter skal du arbejde med spørgsmålene nedenfor. Bemærk, at du gerne må diskutere andre relevante problemstillinger end dem, der er formuleret i spørgsmålene, hvis du har tid. Men du skal først og fremmest besvare de opstillede spørgsmål.

Det er vigtigt, at du *argumenterer* for alle dine svar. Du skal altså med udgangspunkt i teksterne begrunde, hvordan du når frem til dine resultater (spørgsmål 1 og 3), og hvorfor du mener det ene eller det andet i perspektiveringen (spørgsmål 4). Kun indholdsgengivelsen skal der ikke argumenteres for (spørgsmål 2).

Prøvens varighed: 3 timer.

Arbejdsspørgsmål til teksterne.

- 1) Forklar kort, hvilke genrer (teksttyper) de to tekster repræsenterer; hvad er typisk for dem hver især? Begrund din genrebestemmelse.
- 2) Gengiv kort indholdet i teksten *SKÆBNE*. Du skal gengive indholdet neutralt og må således ikke inddrage egne holdninger. Indholdsgengivelsen må højst fylde 18 håndskrevne/9 printede linjer.
- 3)
 - a. Hvilke emnemæssige fællestræk er der i de to tekster?
 - b. Hvilke forskelle er der i fremstillingen af emnerne i de to tekster?
 - c. Hvilke refleksioner og budskaber ligger bag de to tekster? Nogle kan være sammenfaldende, andre kan være forskellige; du vælger fokus.
- 4) Giv din egen begrundede holdning til udvalgte emner fra teksterne i relation til det pædagogiske arbejdsfelt. Denne *perspektiverende* del må højst fylde en håndskreven/½ printet side. Dog bør den højst fylde ⅓ af den samlede besvarelse.

Vær særlig opmærksom på, at den analyserende del, spørgsmål 3, omfangsmæssigt skal fylde mest.

God fornøjelse med opgaven!

Morten Nielsen: SKÆBNE (1944)

Hurtige, lyse Stemmer,
der hvirvlede ud i det blaa . . .
du var ulykkelig, Tykke,
men det ku' vi ikke forstaa.
5 Svedig og fed og dum . . .
Helvede satte paa Spring
og væltede dig og Cyklen.
Vi stod og lo omkring.

Du sad paa den forreste Bænk . . .
10 græd ikke, nej glo, glo, glo!
naar en bange og vittig Vikar
spørger om to og to.
Vikarer i første Mellem
frelste en tynd Disciplin
15 ved at vende det hele mod dig,
der forsvarsløst blev til Grin.

Og da det omsider blev Foraar for os,
der var femten Aar,
og Træerne stod og lyste
20 over Pigernes bløde Haar,
og du kom, forsigtigt, alvorligt -
da skete det værste af alt:
at den, der lo højest af os,
var hende, det hele gjaldt.

25 Nu ta'r du Hævn! Nu gaar du
med Skraarem og Støvler paa,
du løfter en Arm, og det skinner
i Øjnenes blege blaa.
For Had og Haan og Trusler,
30 det kan et Menneske ta' -
men ikke det, nej aldrig:
Det og grines a' . . .

Nu er du noget, Tykke!
Mand og Partikammerat.
35 Og hvis vi en Dag skal til Muren,
saa er din Haand parat.
Parat til at smadre et Knojern
ind i min Mund, naar du slaar,
for nu vil du dræbe, Tykke,
40 alle de onde Aar.

Teenagere frygter at blive stemt ud

Den afstumpede og vulgære tone i medier og realityshow er med til at forgifte forholdet mellem unge mennesker. Da min egen datter begyndte at bruge makeup og tjekkede sin Facebook uafbrudt, syntes jeg helt naivt, det var sødt. Nu er jeg bekymret.

De her piger lever i deres helt egen udgave af 'Paradise Hotel'. En verden styret af rygter, intriger og drama, hvor frygten for at være den næste, der bliver dømt ude og isoleret fra gruppen, hele tiden lurar under overfladen.

Nogenlunde sådan sagde viceinspektøren på min 13-årige datters folkeskole lidt uden for Holbæk, da jeg i sidste uge var til et ekstraordinært forældremøde i selskab med tre klasselærere plus forældrene til seks andre 7.-klasse-piger.

Faktum er, at især de helt unge teenagere på 13-15 år i dén grad påvirkes af det bombardement af afstumpede og vulgære signaler, som for tiden strømmer ud fra medierne. Det er mødet på min datters skole desværre udtryk for.

De seneste tre-fire måneder har lærere og vi forældre været vidne til en chokerende udvikling, der er gået lynende hurtigt, og som i høj grad er præget af den medieverden, vi lever i.

En udvikling, som vi i den konkrete situation nu sætter alt ind på at stoppe, men som jeg frygter er mere udbredt blandt teenagere i hele landet, end vi til daglig forestiller os.

Og som - for nu at kridte banen helt op - jeg på sigt mener kan være direkte skadelig for samfundet.

De værdier, der synes at være de fremherskende lige nu, kommer ikke bare fra

POLITIKEN 15. maj 2010

TEENAGELIV

Zasha Sekjær

Journalist

(Bemærk: Indlægget er typografisk ombrudt her)

realityshow. Også Facebook, sexfikserede musikvideoer og de evindelige sms'er er med til at opdrage en hel generation efter devisen: Alt er tilladt - så længe du bliver set, og så længe du ikke bliver dømt ude.

Begreber som 'almen dannelse', 'en ordentlig omgangstone', 'pli' og 'du skal behandle andre, som du gerne selv vil behandles' mister værdi. Og ganske almindelig anstændighed er efterhånden et latterligt oldtidslevn, som ingen længere scorer point på.

Hvis du vil frem, hvis du vil være populær, smart og en af dem, de andre ser op til, skal du være kynisk beregnende, nærmest usårlig og - frem for alt - konstant interessant. Hvordan bliver du så lige det?

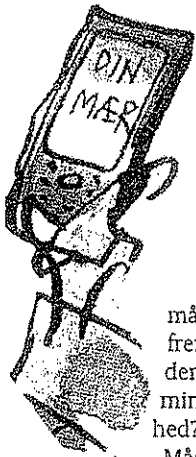
Hvilket samfund får vi i fremtiden, når klassiske værdier på den her måde erstattes af noget, der minder om decideret afstumpethed?

Det gør du ved at se knaldgodt, fræk og udfordrende ud. Ved at bidrage med spændende historier om dig selv såvel som andre.

Og ved at 'spille spillet' for at bevare din plads i hierarriet. Løgn, bagtalelse og manipulation er i den forbindelse helt legitime redska-

ber, som du uden moralske skrumper bruger i en højere sags tjeneste. Altså, for at styrke din egen position i gruppen. Det store spørgs-

mål er så, hvilket samfund vi får i fremtiden, når klassiske værdier på den her måde erstattes af noget, der minder om decideret afstumpethed?

Måske sidder der nu en enkelt læser med et overbærende smil på læben og undres over, hvordan en frustreret mor forsøger at kaste ansvaret for sin egen fejlslagne opdragelse over på medierne.

Sådan ville jeg selv have tænkt for ikke ret mange måneder siden, og der skal ikke herske tvivl om, at børnenes udvikling også i min optik først og fremmest er forældrenes ansvar.

Omvendt er det kommet bag på mig, hvor påvirkelig min ellers yndige, kloge og dejlige datter er af udefrakommende strømninger. Og derfor har læseren ret - dette er en frustreret mor, som skriver i noget, der minder om afmagt.

For den modstander, jeg er oppe imod, er ikke bare de andre seje piger ude på skolen. Det er også Facebook, hvor selv såkaldt professionelle kommunikationsrådgivere for landets ene regeringsparti udspejler de groveste, mest vulgære gloser om andre mennesker.

Det er tv-programmer som 'Paradise Hotel', 'Robinson' og 'Top Models' for bare at nævne nogle få, hvor deltagerne med det mest primitive sprog tilsviner hinanden, for det føler de åbenbart er deres ret.

Det er musik med tilhørende videoer, hvor piger vrider sig som pornostjerner, mens de i teksterne kaldes *ho's*, *bitches* og *ludere*.

Det er uanede mængder pik, patter og 'fuck dig'-stand-up-show på tv. Og det er sms'erne, hvor man nærmest i døgn drift bliver opdateret på, hvad alle i omgangskredsen føler og tænker lige nu. Uanset om det er had, kærlighed, vrede eller li-

derlighed.

Alt skal ud. Her og nu. Uden filter. Og selvfølgelig påvirker det unge mennesker, der skal til at finde sig selv.

Da min egen datter for fire måneder siden begyndte at bruge makeup og konstant at tjekke både sin Facebook og sine sms'er, syntes jeg helt naivt, det var sødt, at hun var blevet teenager. Nu er det gået op for mig, hvor grænseoverskridende tonen mellem de unge er. Hvordan gruppepres, frygten for isolation, heftige seksuelle signaler og direkte trusler om vold er helt almindeligt i hendes omgangskreds.

Ingen skal være i tvivl om, at der fremover kommer helt nye boller på suppen i denne her familie. Det samme burde der komme hos alle, der bevæger sig i medierne - hvilket efterhånden er de fleste.

Uanset om man sammensætter en programflade på en større tv-station, eller om man opdaterer sin private Facebook-profil, skal vi gøre os helt klart, at intet bare er underholdning.

Og at stort set intet er privat. Alt har i dag en signalværdi som i større eller mindre grad påvirker omgangstonen i hele samfundet. For tiden desværre i en ekstremt uheldig retning.

Zasha Sekjær er mor til **tre børn** på henholdsvis 9, 10 og 13 år. Arbejder som **freelancejournalist**, blandt andet for Ekstra Bladet.

Foto: Thomas Lefridt